

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ УПРАВЛІННЯ РИНКОВИМ РИЗИКОМ В
ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ

М.Б. КАМІНСЬКА, к.е.н., доцент

Житомирський національний агроекологічний університет м. Житомир

Розвиток економіки на сучасному етапі тісно пов'язаний із зміцненням і розширенням ринкових принципів здійснення банківської діяльності. Сьогодні банки набули ознак складної організації з багатоцільовим характером діяльності та високим ризиком її здійснення. В умовах економічної кризи найбільш чутливою виявилася саме банківська сфера. Дуже швидко зросла недовіра до діяльності банків з боку звичайних користувачів, великих інвесторів, а також – держави. На це також вплинуло банкрутство деяких великих банків, неспроможність окремих банків відповісти за своїми зобов'язаннями перед населенням. З іншого боку, економічна криза сприяє нестабільності валютних курсів, зміні цін на дорогоцінні метали, що зумовлює можливість збільшення ринкового ризику комерційного банку.

Аналіз літературних публікацій показав, що питанню управлінню ринковими ризиками в діяльності банків присвячено достатньо уваги. Однак, вони дають лише загальне уявлення про ринковий ризик, не показуючи як саме повинно проходити його виявлення.

Метою даного дослідження є визначення ринкового ризику, розкриття методики його виявлення та управління.

Ринковий ризик – це ризик, обумовлений можливим впливом ринкових факторів, які впливають на вартість активів, пасивів та позабалансових статей. Такими факторами, насамперед, є коливання курсів, зміна цін на дорогоцінні метали, а також зміни ринкової вартості фінансових інструментів.

Управління ринковим ризиком, зазвичай, здійснюється банком відповідно до його стратегічних завдань. Пріоритетним є забезпечення максимального

збереження активів і капіталу на основі зменшення можливих збитків і недоодержання прибутку по вкладам банку у фінансові інструменти, включаючи вклади в іноземну валюту і дорогоцінні метали.

Метою управління ринковим ризиком для банку повинно бути:

- розподіл відповідальності між суб'єктами управління ринковим ризиком;
- виявлення, визначення та вимірювання прийняттого рівня ринкового ризику;
- постійне спостереження та контроль за ринковим ризиком;
- вживання заходів для зменшення рівня ринкового ризику;
- дотримання всіма працівниками банку нормативних, правових актів, установчих і внутрішніх документів.

Основну роботу по виявленню та оцінці ринкового та інших ризиків має виконувати Відділ аналізу та управління ризиками. Його діяльність, насамперед, залежить від співпраці з кредитним Комітетом, Комітетом з питань управління активами та пасивами, Комітетом з управління фондовими операціями банку.

Відділ аналізу та управління ризиками здійснює:

- щомісячний моніторинг внутрішніх показників, параметрів, складових ринкового ризику;
- щоденний моніторинг дотримання встановлених НБУ економічних нормативів;
- виконує розрахунки фондового, валютного, процентного, а також загального ринкового ризиків;
- своєчасне подання інформації щодо виконаних заходів Правлінню банку.

Для цілей виявлення й оцінки ознак виникнення ринкового ризику банку необхідно оцінити набір параметрів, зміна стану й розміру яких означає

виникнення іншої характеристики конкретного напрямку діяльності банку й прийняття банком якісно іншого ринкового ризику.

Основною метою системи параметрів управління ринковим ризиком є забезпечення прийняття належного управлінського рішення відносно певного напрямку діяльності банку по зниженню впливу ринкового ризику на діяльність банку.

Для оцінки рівня ринкового ризику банку доцільно дослідити наступні об'єкти: сукупний розмір ринкового ризику, процентний ризик, фондовий ризик, валютний ризик. Виявлення й оцінка рівня ринкового ризику здійснюється на постійній основі службою внутрішнього аудиту банку.

Таким чином, можна стверджувати, що управління ринковим ризиком має велике значення у діяльності банку, і в цьому процесі значну роль відіграє служба внутрішнього аудиту банку. Адже саме на цю службу покладається відповідальність за здійснення аналізу якості процесу управління ринковим ризиком та своєчасне подання відповідних рекомендацій Спостережній Раді та Правлінню Банку щодо його вдосконалення, а також здійснення аудиту діяльності підрозділів банку, що виконують банківські операції, в частині управління ринковим ризиком на предмет відповідності встановленим лімітам, процедурам, регламентам. Управління ринковим ризиком перш за все пов'язується з характером і складністю банківських проблем, умовами прийняття управлінських рішень і прогнозуванням результату. Правильно прийняте рішення дає змогу не лише знижувати ризик, а й зводити його до мінімуму.